

HANGİ FARKLILIKLAR BİRARADA OLAMAZ?

Aydınlık Dergisi, 17 Temmuz 2005

Yıldırım Koç

Kitle örgütleri, insanları belirlenmiş amaçlar doğrultusunda bir araya getirir. Bir araya gelen insanlar birbirinden farklıdır; tornadan çıkmış gibi değildir. Bu nedenle, sürekli gündemde olan soru, bu insanlar arasındaki hangi farklılıkların bir örgütün zenginliği, hangilerinin ayrılık nedeni olduğudur. Örneğin, bir futbol takımı taraftarlarının kurduğu bir dernekte siyasal görüş ayrılıkları önemsizdir; ancak tutulan futbol takımı konusundaki farklılıklar bölünmeye yol açar. Diğer taraftan, bir siyasal örgütlenmede, tutulan futbol takımı önemsizdir; ancak siyasal konulardaki temel görüş ayrılıkları bölünmelere neden olur. İşin ilginç yanı, bir örgütte hangi farklılıkların önemsiz, hangilerinin temel önemde olduğu da, içinde yaşanan koşullara göre değişir. Bu nedenle, bir dönem önem taşımayan bazı farklılıklar, ilgili konunun öne çıkmasıyla, bölünmelere yol açabilir.

Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinde, kanımca, günümüzde birlikteliğin temelini oluşturan bazı noktaların belirlenmesi, tartışmalara açıklık kazandırabilir.

Birinci önemli görüş farklılığı, vatanımıza ilişkin tehdit algılamasıdır. Bir grup insan, Türkiye'nin bütünlüğünün, bağımsızlığının, ulusal egemenliğin ve bunlara bağlı olarak da demokrasinin ve insan haklarının, tehdit altında olmadığı kanısındadır veya "vatan ve bağımsızlık" diye bir kaygı taşımamaktadır. Bu konuda farklı düşünen insanların bir sendikanın çatısı altında birlikte varolabilmeleri ve omuzomuzla mücadele edebilmeleri mümkün değildir. "Bugün vatanımız ve bütünlüğümüz-bağımsızlığımız ABD emperyalizminin ve AB emperyalizminin tehdidi altındadır" diyen kişinin sendikal stratejileri ile, böyle bir sorun olmadığını düşünenlerin sendikal stratejileri temelden farklıdır.

Günümüzde ikinci önemli görüş ayrılığı, örgüt-içi demokrasisi konusundadır. Bir demokratik kitle örgütü ya gerçekten demokratiktir, ya da demokratik görünümlü bir işleyiş içinde dışarıda alınan kararların uygulandığı bir yapıdır. Bu sorun, demokratik kitle örgütlerinin siyasal parti veya hareketlerle ilişkisiyle sınırlı değildir. Bir demokratik kitle örgütü, gerçekten demokratik süreçlerden geçerek, bir siyasal yapılanma ile birlikte hareket edebilir; ancak kendisini dışarıdan yönettirmeyebilir. Buna karşılık, bir siyasal hareket, çeşitli yol ve yöntemlerle, demokratik kitle örgütünü anti-demokratik bir biçimde yönetebilir. Örgüt-içi demokrasi konusunda temelden farklı düşünenlerin bir arada çalışmaları giderek zorlaşır.

Üçüncü önemli görüş ayrılığı, demokratik kitle örgütünün programına ilişkindir. Dünya ve ülke analizi, sorunları ortaya koyar. Sorunlar da görevleri, diğer bir deyişle programı belirler. Tehdit algılamaları ve sorun tespitleri farklı olan demokratik kitle örgütleri dönem dönem sınırlı kapsamdaki programlar konusunda ittifak yapabilir; ancak aynı örgütsel yapı içinde bir arada yaşayamaz.

Dördüncü önemli görüş ayrılığı, programlar temelinde ittifak politikalarıdır. Belirli bir demokratik kitle örgütü, belirlediği programdan hareketle ittifak arayabilir; veya tercih ettiği ittifaka dayalı bir programı benimseyebilir. Örneğin, günümüzde işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinde bir grup, "anti-emperyalist, ulusalcı ve emekten yana" bir ittifak yaratmaya çalışırken, diğer bir grup, uluslararası işçi sınıfı hareketi ve Kürt milliyetçileriyle ittifakı temel almaktadır. Bu iki ittifak politikası, temelden çelişmektedir ve bu konudaki görüş farklılıkları eninde sonunda çatışmaya yol açar.

Beşinci farklılık ise programın hayata geçirilmesi için gerçekleştirilecek eylemlere ilişkindir. Bugün bu konuda çok ciddi farklar gözükmemektedir. Ancak şartların değişmesiyle birlikte, eylem biçimlerinde de farklılıklar öne çıkabilir.